

Vabimo vas, da s svojim znanjem in izkušnjami sodelujete na 2. slovenskem kongresu o vodah, ki bo v Podčetrtku, 19. in 20. aprila 2017.

Voda je osnovni element potreben za obstoj živega sveta; človeka, živali in rastlin. Razpoložljivost in kakovost voda ima odločilen vpliv na družbeno-gospodarski razvoj. Tudi v Sloveniji sledimo globalnim trendom širjenja urbanih območij, migracij, povečevanja potencialnih onesnaževanj, pretirani energetske rabi in izkoriščanju naravnih dobrin. Skupaj z dinamičnimi vremenskimi dogodki vse to vpliva na naše naravne vodne vire in jih ogroža. Vode v vseh svojih pojavnih oblikah (reke, jezera, podzemna voda, morje, ledeniki) so naša skupna, javna dobrina. Pri gospodarjenju in upravljanju z njimi je potrebno uskladiti nasprotujoče si interese vseh vpletenih deležnikov, predvsem pa moramo upoštevati zakonitosti celotnega hidrološkega cikla, ekološke lastnosti vodnega prostora, obstoječ družbeni in gospodarski standard, razvojno varstvene cilje, ki smo si jih načrtali ter slediti znanju in naprednim tehnološkim rešitvam.

Na 2. slovenskem kongresu o vodah bomo izpostavili pomen vode v krajini in vodnih sistemov, pretehtali uspešnosti in pomanjkljivosti našega upravljanja in gospodarjenja z vodo, ustreznost in kakovost tehničnih rešitev, načine trajnostne rabe voda, pomen vodnih ekosistemih, obravnavali bomo kakšna je naša varnost, povezana z različnimi rabami voda ter kolikšna je naša prilagojenost in odpornosti pred nevarnostmi, povezanimi z vodo.

TEMATSKI SKLOPI

Pripravili smo štiri tematske sklope. Ker se njihove vsebine povezujejo, se sklopi tudi delno prekrivajo.

1 VARNOST OBJEKTOV NA VODAH IN VARNOST LJUDI PRED NEVARNIM DELOVANJEM VODA

Vodni objekti in objekti ob vodah so zgrajeni na območjih stalne nevarnosti erozije in poplav, zato morajo dosegati določeno odpornost na poškodbe ali porušitve. K temu odločilno prispeva redno vzdrževanje objektov in strug. V nevarnosti so ljudje in premoženje, ki se nahajajo na območjih poplav,

Dogodek poteka pod častnim pokroviteljstvom predsednika Republike Slovenije Boruta Pahorja.

erozije in plazov in ne poznajo nevarnosti. Nanje morajo biti pripravljene in ustrezno zavarovane. Prostorski razvoj, gradnja prometne in druge infrastrukture in različne človekove dejavnosti spreminjajo tokove voda, tako po površini kot podzemlju. Skupaj z dinamičnimi vremenskimi dogodki in podnebnimi spremembami vse to vpliva na naše naravne vodne vire in jih ogroža.

Zbiramo prispevke, ki obravnavajo naravno geografske, hidrogeološke, fizikalne, kemijsko biološke, sociološke, psihološke in ekonomske vidike nevarnosti, povezanih z vodami. Skušamo poiskati odgovore na vprašanja, zakaj prihaja do neželenih in nevarnih dogodkov, kako jih lahko preprečimo, kako te dogodke dojemajo ljudje in kakšen vpliv imajo na njih? Na osnovi znanja in izkušenj bomo poiskali odgovore in rešitve, kako se konstruktivno soočiti s temi problemi in krepiti družbeno in posameznikovo zavest in odpornost. Zakaj se pojavljajo dvomi in nezaupanje v strokovne odločitve?

2 UPRAVLJANJE Z VODAMI IN DEJAVNOSTI V VODNEM PROSTORU

Upravljanje z vodami je upravljanje življenjsko pomembnega naravnega vira. Doktrine (koncepte, principe, načine) upravljanja lahko opišemo kot: KRIZNO, EKOSISTEMSKO, HOLISTIČNO, TRAJNOSTNO, ZAŠČITNIŠKO, KONZERVATIVNO, PO PRINCIPU NAJVEČJEGA DONOSA, PARTICIPATORNO, PO PRINCIPU PODJETNIŠTVA in podobno. Kombiniramo lahko tudi več principov. Pomembne so organizacijske strukture, managerji, načrtovalci, izvajalci, nadzorniki, odločevalci. Razmišljamo o javnem interesu in javnem dobrem, o načinih odločanja in izvajanja. Kako preseči današnje sektorsko zapiranje? Kje je meja med strokovno odločitvijo, demokratičnim soodločanjem javnosti in političnimi odločitvami? Kakšna je razlika med upravljanjem in gospodarjenjem z vodami?

Pri upravljanju z vodami je pomembno tudi sodelovanje javnosti in vseh institucionaliziranih oblik organizirane družbe. Visoke kompetence družbe za posvetovanje in soodločanje omogočajo lažje upravljanje in povzročajo manj konfliktov. Pomemben element je tudi merjenje učinkovitosti predpisov (Regulatory Impact Analysis – RIA). Gre za presojo ekonomskih, socialnih in okoljskih učinkov predpisa. Slovenija žal še nima predpisa, ki bi urejal analiziranje učinkov predpisov, prav tako niso urejeni drugi postopki vrednotenja.

Zbiramo prispevke, ki se dotikajo vseh vidikov upravljanja in gospodarjenja z vodami, obravnavajo dobre in slabe prakse pri nas in v tujini, odpirajo vprašanja in podajajo predloge in rešitve. Iščejo se oblike povezovanja politik različnih gospodarskih sektorjev, prostorska razvoja, varstva narave ter pravnih in ekonomskih vidikov upravljanja z vodami. Želimo vedeti, kakšne učinke imajo različni predpisi in prakse na stanje voda in družbeno ekonomske elemente.

Dogodek poteka pod častnim pokroviteljstvom predsednika Republike Slovenije Boruta Pahorja.

3 RABA VODA in VODNI EKOSISTEMI

Količina, kakovost in časovna ter prostorska razporeditev vode v krajini pogojuje vrsto, kakovost in celovitost ekosistemov ter ključno vpliva na naše življenjsko okolje in naše dejavnosti. Za kakovostno življenje je nujno potrebna dostopnost zadostnih količin kakovostne vode, kar je povezano s sposobnostjo krajine za zadrževanje vode. Ker imajo različni tipi krajine različno zadrževalno sposobnost za vodo, je pomembno poznavanje naravnih danosti, ki zagotavljajo zadrževalno sposobnost za vodo, njeno ohranjanje, v razvrednoteni krajini pa možnost povečevanja zadrževanje vode. S tem lahko zmanjšamo ranljivost ekosistemov na izredne dogodke kot so suše, poplave itd.

Kolikšne so naše vodne zaloge, za pitno vodo, za namakanje, za industrijsko in energetska rabo? Ali je voda zadosti, katera raba ima prednost ter kdaj in kako narediti kompromise? Ali je vzpostavljen nadzor nad rabo voda učinkovit in kako spremljamo količinsko stanje? Kako usmerjamo in načrtujemo različne rabe voda? Ali se povezujemo z drugimi razvojnimi programi? Kje v sistemu so pomanjkljivosti, kje smo dobri? Kakšno je kakovostno in biološko stanje naših voda? Kaj so naše prioritete za pitno vodo? Kaj nam prinaša politika doseganja dobrega ekološkega stanja voda? Kaj to pomeni za prihodnost? Vedno večji antropogeni pritiski na okolje ogrožajo kakovost voda, zato obstajajo nevarnosti zastrupitev z vodo, v sedimentih se nam nabirajo hormonski motilci in druge nevarne snovi. Kaj smo dosegli z izgradnjo kanalizacijskih sistemov in komunalnih ter industrijskih čistilnih naprav? Kako varna je oskrba s pitno vodo in kaj jo ogroža?

Zbiramo prispevke, ki se dotikajo ekoloških, hidroloških, hidrojeoloških, socioloških, ekonomskih in pravnih vidikov rabe voda in posegov v vodni prostor zaradi antropogenih aktivnosti in posegov. Kakšen je pomen življenjskih združb za kroženje in kakovost vode, o vodnih ekosistemih in njihovem spreminjanju in posledicah za kakovost, količino, sposobnost zadrževanja in kroženja vode ter načinih izboljšanja neugodnih razmer. Ob obstoječih obremenitvah prostora, predvsem načrtovane aktivnosti in posegi prinašajo nove izzive in tveganja. Kaj vse se lahko zgodi v prihodnosti, kakšni scenariji so možni in kako se nanje pripraviti? Bodo zaloge podzemnih voda v prihodnosti zadostovale, tako za oskrbo s pitno vodo kakor za dejavnosti za katere so podeljene koncesije? Je cena pitne vode ustrezna, kaj vpliva nanjo in kako cena vpliva na življenjski standard porabnikov? V kakšnem stanju so vodni ekosistemi in kako to ohraniti oziroma izboljšati? In kaj to sploh pomeni. Kaj nam zdrav ekosistem prinaša ali ponuja in kako ga prepoznamo? Interpretacije pojma »javna dobrina« ter javni interes v smislu doseganja trajnosti zagotavljanja vode, kot javne dobrine. Razmislek o trajnostnem zagotavljanju pravice do vode, ki nam jo dodeljuje ustava in kaj to pomeni. Ali bo voda še javna, če

Dogodek poteka pod častnim pokroviteljstvom predsednika Republike Slovenije Boruta Pahorja.

bodo lokalne skupnosti »zaračunavale« in »zahtevale« od obiskovalcev ali uporabnikov »uporabo občinskega grajenega javnega dobra« (pomole, dostope) in ne bodo dopuščale prehodov in dohodov do vode izven njih?

4 VODE IN PARTICIPACIJA JAVNOSTI PRI SOODLOČANJU

S pobudo o vpisu pravice do vode v našo Ustavo, smo državljani Slovenije v izkazali željo po trajni zaščiti voda kot javni dobrini. S pomočjo vizije, da o vodah odločamo sami, smo nakazali tudi nov vzorec razvoja slovenske družbe, ki je osnovan na ideji skupnosti in solidarnem gospodarstvu. S pomočjo naše visoke zavesti, da ohranjamo zdrave vode tudi za prihodnje rodove pa gradimo kompetentno družbo. Ta ima izobražene in dobro informirane posameznike, ki so se sposobni posvetovati, enakopravno sodelovati in soodločati o perečih sodobnih problemih povezanih z rabo voda, izkoriščanjem vodnih moči, s poplavami, varstvom voda, celovitostjo vodnih ekosistemov in vodami v pokrajini na sploh.

Zato je ustrezno izobraževanje na vseh ravneh izobraževalnega procesa ključnega pomena in temelj trajnostnega razvoja. Ohranjanje sedanjega standarda in spodbujanje prihodnjega razvoja pa mora potekati tako, da ohranjamo zdrave in bogate vodne vire ter naravo in naravne dobrine na sploh tudi za prihodnje generacije. Ker se stroka in njena doktrina zaradi hitrih sprememb v okolju zelo hitro spreminjata, so različne oblike neformalnega izobraževanja in ozaveščanja izredno pomembne, saj predstavljajo hiter prenos znanja in nove doktrine iz ozkih strokovnih krogov na različne segmente splošne javnosti. Le dobro informirana in podučena javnost pa lahko kompetentno sodeluje pri odločanju. V okviru tega tematskega sklopa želimo obravnavati dobre primere sodelovanja različnih strok in institucij z javnostjo pri čemer dajemo poseben poudarek tudi nižji stopnji izobraževanja, saj je prav osnovna šola tisto obdobje, ko se pri posamezniku oblikujejo temeljni vrednostnega sistema.

Učinkovito soodločanje pri upravljanju z vodami je povezano z razvitim civilnim dialogom. Za vrednotenje civilnega dialoga se uporablja vrsto sredstev n.pr. javnomnenjske raziskave, ankete, statistike. Objave izsledkov prispevajo k večji transparentnosti in odgovornosti, vlade pa lahko na osnovi vrednotenja tudi modificirajo svoje aktivnosti ali usmeritve ter določajo svoj uspeh pri krepitevi odnosov z državljani. Na 2. slovenskem kongresu o vodah tako želimo spregovoriti o konceptih, teorijah in praksah civilnega dialoga, ki niso sestavljene le iz informiranja, temveč tudi posvetovanja, sodelovanja, soodločanja in vrednotenja pri upravljanju, gospodarjenju in ravnanju z vodo.

Dogodek poteka pod častnim pokroviteljstvom predsednika Republike Slovenije Boruta Pahorja.

POMEMBNI DATUMI

15.11.2016	končni datum za oddajo povzetkov
30.11.2016	oznanilo o sprejetju povzetkov za uvrstitev v program
15.12.2016	druga objava kongresa
15.1.2017	oddaja prispevkov
15.2.2017	končna objava programa
19.-20.4.2017	dogodek, Podčetrtek

NAVODILA ZA ZBIRANJE PRISPEVKOV

Prispevke zbiramo na elektronskem naslovu: prispevki@kongresvode2017.si

Za pripravo povzetka prispevka z vsemi podatki prijaviteljev uporabite vzorec, ki ga dobite na www.kongresvode2017.si/vzorec-povzetek/. Končni datum za oddajo povzetka je 15.11.2016.

Za pripravo teksta prispevka uporabite vzorec, ki ga dobite na www.kongresvode2017.si/vzorec-prispevek/. Končni datum za oddajo prispevkov je 15.1.2017.

Dogodek poteka pod častnim pokroviteljstvom predsednika Republike Slovenije Boruta Pahorja.

**DRUGI SLOVENSKI
KONGRES O VODAH**
PODČETRTEK, 19.-20. 4. 2017

voda povezuje

Organizacijski in programski odbor:

dr. Lidija Globevnik (DVS), Tone Prešeren (DVS), dr. Andrej Širca (SLOCOLD), Stanka Koren (SDNO), mag. Zlatko Mikulič (SKIAH), Branka Bračič Železnik (SKIAH), Doc. dr. Barbara Čenčur Curk (SKIAH), Jure Mlačnik (DHR), Anton Bergant (DHI), dr. Meta Levstek (SDZV), Prof. dr. Mihael Jožef Toman (SDZV), Prof. dr. Alenka Gaberščik (DBS), Mojca Turk Ravnikar (SGD), Verica Vogrinčič (DRSV), dr. Branko Zadnik (IZS), Prof. dr. Mitja Brilly (UNESCO IHP), mag. Marta Vahtar (ICRO), Andrej Draksler (ZGS), Prof. dr. Pavle Gantar (SSD).

Dogodek poteka pod častnim pokroviteljstvom predsednika Republike Slovenije Boruta Pahorja.